

GAZETECİLER SENDİKASI

YIL : I SAYI : I

BÜLTENİ

İSTANBUL GAZETECİLER SENDİKASI TARAFINDAN NEŞREDİLİR AYLIK MESLEKİ BÜLTEN
SAHİBİ : İSTANBUL GAZETECİLER SENDİKASI ADINA C. REFİK DELİBAŞ, YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ABDİ İPEKÇİTürkiye Gazeteciler Sendikaları
Federasyonu ilk kongresini
geçen ay Ankara'da yaptı

Çıkarırken

Sevgili üyelerimiz,
«İstanbul Gazeteciler Sendikası Bülteni», adının da ifade edeceği gibi, her türlü iddiadan uzak bir bültenidir.

Bültenimizin gayesi, rekabet sahnesinde basın müesseselerinin en ağır yükünü omuzlarında taşıyan Sendikalı fikir işçilerinin —dertlerini demeyelim, de— haklı isteklerini ayda bir defacık olsun şu bir kâğıt sayfa üzerinde dile getirmek, mesleki ve sosyal durumlarının gelişmesi yolunda Sendikamız tarafından girilmiş bulunan veya girişilmesi tasarlanan teşebbüsleri üyelerimize duyurmak; Sendikamızı ilgilendiren basın olaylarının aylık özetini vermek, mesleğin gelişme konularında yetkili kalemli yazılarını imkân nisbetinde üyelerimizin istifadesine sunmağa çalışmaktır.

Bu bülten bütün Sendika üyelerine açıktır. Her fikir işçisi «gazeteci» arkadaş yazı

(Sonu sahife 5, sütun 3 te)

Kongrede gazetecilerin
istekleri belirtildi

Ankara, İstanbul ve İzmir Gazeteciler Sendikalarının birleşmeleriyle teşekkül eden Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonu 18 Nisan 1958 de resmen kurularak, faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Basın hayatımızda en önemli merhalelerden biri olarak telâkki edilen Federasyonumuz, faaliyete geçtikten sonra ilk kongresine ilgili hazırlıklara başlamış ve kongre, 24-25 Mayıs 1958 tarihlerinde Ankara'daki Çalışma Bakanlığı salonlarında toplanmıştır. Federasyonumuzun bu ilk kongresine, Ankara, İstanbul ve İzmir Gazeteciler Sendikalarından aşağıda isimleri belirtilen arkadaşlarımız üye olarak katılmışlardır:

ANKARA DELEGELERİ :

Altan Öymen
Mehmet Kemal Kurşunluoğlu
Eröl Ülgen
Fikret Otyam
Ecvet Güresin
Mücahit Beşer
Nilüfer Yalçın
Oktay Eksi
Bekir Çiftçi

Muammer Taylak
Kemal Bağlum

İZMİR DELEGELERİ :

Şeref Bakışık
Besim Akınsar
Agâh Bartu
Mustafa Boloğlu

Çalışma Bakanı Hayrettin Erkmen

İlhan Esen
Selim Çatalkaya
Özdemir Atalan
İSTANBUL DELEGELERİ :
Aydoğan Önel
Mes'ut Özdemir
Hasan Pulur
İlhan Bardakçı
Semih Balcıoğlu
Halit Kıvanç
Doğan Can
Babür Ardahan
Vahit Orgun
Murat Kayahanlı
Rıfat Atamtürk
M. Ali Yalçın
İsmail Sivri
Kemal Savcı
Kemal Sülher
Şemsi Sılkım
Necmi Onur
Müfit Duru

Sait Senol
Cahit Üzen
Ahmet Tuna
Mahmut Erhan
Şemsi Kuseyri
Muvakkar Ekrem Talu
Cemal Refik Delibaş
Ziyaettin Atatüre
Ayten Uygur
Mekki Said Esen
İhsan Ada
A. Sema Aydoğdu
Böylece 48 delega ile açılan Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonunun bu ilk kongresinde, gündem gereğince evvelâ Başkanlık Divanı seçimi yapılmış ve kongre başkanlığına, İstanbul Delegasyonundan Halit Kıvanç, ikinci başkanlığa İzmir Delegasyonundan Ağah Bartu, kâtipliklere ise Ankara Delegesi Fikret Otyam ile İstanbul

Delegesi Şemsi Kuseyri getirilmişlerdir.

Yoklama ve gündem konusundaki görüşmelerden sonra, kongrede hazır bulunan Çalışma Bakanı Hayrettin Erkmén, bir hitabede bulunmak üzere, kongre başkanlığı tarafından kürsüye davet edilmiştir. Bakan, kısa bir konuşma yaparak, şunları söylemiştir:

HAYRETTİN ERKMEN'İN KONUŞMASI

«— Mesleki teşekküllerin sendikalar halinde vücut bulmaları ve idâmeleri meslek hayatı bakımından olduğu kadar fikir hayatı bakımından da mühimdir. Bilhassa fikir işçileri ünvanını bihakkin kazanmış siz kalem sahibi gazeteci arkadaşlarımızın bu teşebbüse girişmelerinin sosyal hayatımızda yeni imkânlar, yeni ilerlemeler ve yeni fırsatlar ihdas edeceğinden eminim. Ben teşebbüsünüzü bilhassa bu bakımdan, sosyal hayatımıza getireceği yeni ışıklar ve meslek hayatımıza temin edeceği yeni imkânlar bakımından yerinde görüyorum.

Bu vesile ile kongrenizde hazır bulunmak kararında olan ve benden evvel sizleri selâmlamayı arzu eden ve faaliyetlerinizin devamı için gerekli yardımın gösterilmesini temin bakımından Vekâlete kadar gelmiş olan Basın - Yayın ve Turizm Vekili Sıtkı Yırcalı arkadaşımızın selâm ve muhabbetlerini sizlere iblâğ etmeyi bir borç bilirim. Benimle gelirken çok acele bir iş için ayrılmak mecburiyetinde kaldı. Bu sebeple sizleri selâmlamaya beni memur etti.

Sevgili gazeteci arkadaşlarım

Gazetecilik benden çok iyi bildiğiniz gibi memleketin fikir hayatında değerli bir kaynak olan şerefli bir meslektir. Yorucu fakat çok zevkli, çok alâkabahş bir meslek olduğunu şahsen tatmış olduğum mesleğinizin memleketin fikir hayatında, içtimai hayatında ve hattâ politik inkişafında mühim bir yer işgal ettiğini takdir ediyorum.

Memleketin içtimai ve siyasi tarihi için değer taşımakta olan mesleğinizin hizmetleri bugünden daha çok yarın değerlenecektir. Bu şuur içinde çalıştığınızdan emin olarak, bu şuur etrafında toplanmış insanlar olan sizleri en yakın mesai arkadaşlarımız olarak telâkki ediyoruz. Şimdiye kadarki sendika çalışmalarınızı yakından tâkiyye ettik

T. G. S. F.

Kongresinin Tebliği

Federasyon kongresinin iki gün devam eden başarılı çalışmalarını sonunda müşterek bir tebliğ yayınlanmıştır. Tebliğde şöyle denilmektedir :

«1 — İstanbul, Ankara ve İzmir Gazeteciler Sendikalarının birleşmesi ile kurulan Türkiye Gazeteciler Sendikaları Federasyonu, ilk kongresini 24-25/5/1958 günlerinde, Ankarada Çalışma Bakanlığı konferans salonunda yapmıştır.

2 — Üç sendika temsilcilerinin iştirakiyle toplanan kongrede gazetecilerin hak ve menfaatlerinin korunması konusunda görüşmeler açılmış, gazeteciler arasında sevgi ve dayanışmanın artması, fikir işçilerinin iş birliğini genişletmeleri ve çalışan gazeteciler teşekküllerinin mali bakımdan kuvvetli olmaları lüzumu belirtilmiştir.

Kongrede bilhassa gazeteciliğin «dışı cazibeli, içi ıstıraplı» bir meslek olma vasfını muhafaza ettiği hakikati ifade edilmiş, ve söz alan gazeteciler, bu vesile ile mesleki dert ve dileklerini belirtmişlerdir.

Bunlar arasında cari mevzuattaki boşlukların doldurulması, şikâyet ve kontrol müesseselerinin takviyesi, ücret düşüklüğünün önlenmesi, asgarî ücretlerin gazetecilerin geçim şartlarına uydurulması, kıdem tazminatının kıdem hakkı haline getirilmesi istenmiş, gazetecinin yıllık hattâ haftalık izinlerini çok defa kullanamadığı, çok yorucu ve üzücü bir tempo içinde çalıştığı belirtilmiş, şahsi mukavelelerin daha ziyade iş veren tarafından olması itibariyle, kolektif ve tip mukaveleler ihdası gazeteciler ihtilâflarının iş mahkemelerinde görülmesi, toplu iş ihtilâfı çıkarma hakkının gazetecilere tanınması, bazı uzlaşma yollarına müracaat edilmek suretiyle grev hakkının tanınması lüzumu ifade olunmuştur.

Federasyonun gelecek kongresinin 1959 martında İzmirde yapılması kararlaştırılarak, toplantıya son verilmiştir.»

Kongrede hazır bulunan delegelerden bir grup

ve elimizden geldiği kadar bu çalışmalarımıza yardımcı olmayı gaye edindik. Şimdi Federasyon halinde taazzüv etmeniz mesleğiniz bakımından olduğu kadar memleketi sağlayacağınız yeni imkânlar bakımından da önemlidir. Vekâletim Federasyonunuzun yakın mesai arkadaşısı olacaktır. Federasyonunuz mesleki icaplarında olduğu kadar memleketimizin içtimai hayatında da faydalı hizmetler yapacaktır. Federasyonunuzun meslek hayatına, Türk içtimai hayatına ve Türk milletine hayırlı olmasını temenni ederim.»

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in konuşmasından sonra, kongre riyaset divanının daveti üzerine bir konuşma yapan Basın Yayın ve Turizm U. num. Müdürü Munis Faik Ozansoy bu davet dolayısıyla kongreye ve riyaset divanına teşekkürlerini bildirmiş ve gazetecilik mesleği için hayırlı olacağına inandığı böyle bir teşebbüsten dolayı memnuniyetini beyan ederek başarılar temennisinde bulunmuştur.

Müteakiben İstanbul, Ankara ve İzmir Gazeteciler Sendikalarının tebliğleri okunmuştur.

İZMİR GAZETECİLER SENDİKASININ TEBLİĞİ

Kongredeki tebliğler arasında en fazla ilgi uyandıran, İzmir Gazeteciler Sendikasının hazırladığı ilk okunan tebliğ olmuştur. Şeref Bakışık tarafından okunan bu tebliğde, basın iş kolundaki işçi garantileri ile, gazete sahibi ve işçi arasındaki her türlü münasebete geniş şekilde temas olunarak ezcümle şöyle denilmekte idi:

a) Çalışma hayatımız

Gazetecilik, dışı cazibeli içi ıstıraplı bir meslek olmak vasfını muhafaza etmektedir. Çalışma şartlarımız yorucu ve üzücü, buna mukabil almakta olduğumuz ücretler kıfayetsizdir. Bazı ahvalde, bir bütün amelesinin emniyet ve istikrarına sahip olamıyoruz.

Mer'î mevzuatın tanıdığı hakları eksiksiz tahakkuk ettirebilsek, şikâyetlerimizin küçümsenmeyen bir kısmı giderilmiş olacaktır. Bunun için de, evvelâ kanuni boşluklar doldurulmalı, müeyyideler kıfayetsiz hale getirilmeli, böylece kanunun noksansız tatbikatı sağlanmalıdır.

İşverene karşı kuvvetli olmak lâzımdır. Çalışan gazeteci bu kudreti iktisap edebildi mi, 4 üncü kuv-

vet bir avuç insanın keyfine tâbi olmaktan çıkar. Fikir işçisi gazete sahibinin makbul olmayan emellerine mukavemet edebildiği müddetçe, basın için söylenebilecek kusurlar bir hayli azalmış olur.

Kısaca söyleyelim, gazete fikir işçisinin çalışma hayatının tanzimi, mahdut bir zümrenin sosyal meselesi olmaktan ziyade, cemiyetteki tesirleri şümüllü çok mühim bir âmme hizmeti meselesidir. Binaenaleyh bu hakikati ilgililere kabul ettirmek için Federasyon olarak yılmadan gayret göstermeli, eksiklerimizi ve dertlerimizi ortaya dökmeliyiz.

b) Mevzuat dışı tedbirler

Tebliğin bu kısmında, aksaklıklarımızın fert ve sendika olarak zayıf durumda bulunmamızdan doğduğu, bu yüzden sağlam müeyyidelerle bağlı en sarih haklarımızın dahi elde edilmediği, işverenin, işçi zaafından çok zaman istifadeye kalktığı ve ancak mali kudrete sahip teşekküllerin mensupları olduğumuz takdirde bu müşküllerimizin hallinin kolaylaşacağı belirtilerek, şöyle deniliyordu:

«— Biz de temel haklara sahip kuvvetli teşekküller vücude geti-

rebilsek, yenemeyeceğimiz engel kalmaz. Bu sebeple, evvelâ sendikalar olarak el ele vermeli, Federasyonumuzu mali bakımdan kudretli bir teşekkül haline getirmeliyiz.»

c) Mevcut müeyyidelerin ıslahı :

Mevzuat içi tedbirleri alırken, ilk mesaimiz mer'i mevzuatı noksansız tatbik etmek hedefine yöneltilmelidir. İşverenin fırsat bildiği kanun boşlukları doldurulmalı, müeyyideler cesaretlerini kırarak şekilde şiddetlendirilmeli, sonra da müessir bir murakabe mekanizması ile tatbikat sıkı bir şekilde kontrol edilebilmelidir.

Şikâyet ve kontrolün kifayeti hale getirilmesi bahsi, bizce mühimdir. Sendikalarımızın yetkileri kanuni bakımdan artırılmalı, hâlen teşekküllerimizin en basit ve haklı müdahalelerine dahi tahammül göstermeyen işverenlerimiz için, sendikalar zarurî muhataplar haline getirilmelidir. Bunun için de sendikalarımız, üyeleri adına

FEDERASYONUN FAAL ORGANLARI

Federasyonumuzun kongresi sonunda yapılan seçimden şu neticeler elde edilmiştir:

FEDERASYON İDARE HEYETİ:

Cemal Refik Delibaş
Altan Öymen
Murat Kayahanlı
M. Kemal Kurşunluoğlu
Aydoğan Önel
Şeref Baksık
Doğan Can.

MURAKİPLAR

Mes'ut Özdemir
Hasan Pulur.

HAYSİYET DİVANI:

Me'kki Said Esen
Şemsi Sılkım
Kemal Savcı
Bekir Ciftçi
Agâh Bartu.

re'sen hareket edebilmek salâhiyeti ile techiz edilmelidir.

Kanunlarımız, bizi böyle bir tatbikata götürebilecek imkândan mahrumdur. Biz bu noksanı, bilhassa asgarî ücret takibinde müşahede ettik.

d) Ücretler :

Gerek günün yaşama şartları bakımından gerekse benzer iş kolalarında hizmet görenlerle yapılacak mukayese bakımından, ücretlerimizin düşüklüğü, istatistiklere müstenid vâkıalarla ortaya konabilir.

Kuvvetli sendikalarımızla toplu iş ihtilâfı çıkarabilirsek, ücretlerin seviyesini yükseltebiliriz. Ayrıca sendikalarımız tam tesirli hale getirilebilirse, ücretlerimizin tenez-zülüne kısmen sebep olan fikir işçileri arasındaki zararlı rekabetin de önü alınmış olur.

Bugünün asıl şikâyet konusu, ücretlerimizin eşya fiyatlarının yükselişlerine ayak uyduramamış olmasıdır. Geçim endekslerinin rakamları artmakta, fakat ücretlerimiz sabitliğini muhafaza etmekte, yahut da çok kifayetsiz nisbi artışlar kaydedebilmektedir.

Ücretlerimiz ekseriya peşin ödenmemektedir. 5953 sayılı kanunun 14 üncü maddesinin «kararlaştırılan ücret, hilâfına mukavele yapılmış olmadıkça, her ay peşin olarak ödenir» hükmündeki «hilâfına mukavele yapılmış olmadıkça» kaydı çıkartılarak ücretin herhalde peşin tediyeşi sağlanmalıdır.

Asgarî ücrete de büyük ehemmiyet veriyoruz. Mutad ücretler daha ziyade rakabet serbestisine dayanılarak elde edilebilen haklarımızdandır. Asgarî ücret ise, devletin işverene empozetin tesbitinde ise, ölçü, asgarî yaşama şartlarıdır ve gazetecinin zarurî ihtiyaç maddelerini temine yetecek gelirinin seviyesidir.

Tebliğde ayrıca, Kıdem Tazminatında da kifayetsizlikler bulunduğu, bu müessesenin sadece işverenin akdi feshetmesi halinde işler vaziyette olmasının büyük bir noksanlık olduğu, kıdem tazminatı daha ziyade bir ikramiye vasfını haiz bulunduğundan, hangi tarafça feshedilmiş olursa olsun, gazeteci için hak kabul edilmesi gerektiği

belirtilmekte ve: «— Meslekte 20 yılını harcamış bir gazeteci arkadaşın mukaveleyi kendisi feshettiği için tek kuruş dahi kıdem ikramiyesi almaması büyük bir haksızlıktır.» denilmekte idi.

e) İş mahkemelerinin gazetecilere de teşmili

Bizim iş ihtilâflarımızın da iş mahkemelerinde görülmesini sağlayacak bir madde mevzuata konulmalıdır. Bu sayede, hem iş ihtilâfının hususiyetlerine vâkıf bir mahkemeden faydalanmış, hem de dâvalarımızın sürünce-nede kalmasını önlemiş olacağız.

f) Mesken işleri

Gazetecilerin mesken ihtiyaçlarını da Federasyon sistemli bir şekilde ele almalı, mahalli sendikaların bu sahadaki faaliyetlerini koordine etmelidir.

Mesken, bizler için bizatihi bir sigorta mahiyetindedir. Gazeteciler sendikaları varı kooperatiflerimiz, bu mevzuda bir çok engellerle karşılaşmaktadırlar.

Evvelâ kredi kifayetsizliğinden şikâyetçiyiz. Sonra arsa ve inşaat kredilerinin tahsis ve tevzii muamelesi ve sair işlemler basitleştirilmeli ve çabuklaştırılmalıdır.

İnşaat malzemesi sıkıntısı, kooperatiflerimiz idare heyetlerini bir hayli üzmettedir. Federasyon bu mevzuda hükümetin yakın ilgisini sağlamağa matuf teşebbüsler üzerinde durmalı, kendi bünyesinde bu maksatla kuracağı bir komite vasıtası ile bu teşebbüsleri kısa zamanda neticelendirmeğe bakmalıdır.

GÜNDEMİN DİĞER MADDELERİ

İzmir Gazeteciler Sendikasının tebliğinin okunmasını müteakıp, Ankara ve İstanbul Gazeteciler Sendikaları da tebliğlerini kongreye sunmuşlardır. Basın iş kolundaki dert ve dâvaları yakından aksettiren iki tebliğ de geniş ilgi görmüş ve alkışlanmıştır.

Dilekler ve serbest konuşmalar konusunda, kongrede hazır

bulunan delegelerden pek çoğu söz alarak, işçi - işveren münasebetleri ile, ücret, mevzuat ve diğer hususlardaki görüşlerini belirtip, ezcümle şöyle demişlerdir :

«— Bu gün pek çok gazete, asgarî ücret prensibine uymamakta ve gazeteci, mesleğe ilk olarak 70 - 80 lira gibi gülünç rakamlarla başlamaktadır. Oysa ki, bu küçük ücretler de yıllar yılı çok cüz'î artışlarla devam etmekte ve meslekte, üç, dört senesini doldurduğu halde, hâlâ asgarî ücrete ulaşamayanlar göze çarpmaktadır. Asgarî ücretin hiç olmazsa bu günkü şartlarla tatbikine çalışılması, zarurî bir mahiyet almış bulunmaktadır.

İşverenler tarafından uyulmayan ana prensiplerden bir diğerini de «mukavele mecburiyeti» teşkil etmektedir. Fikir işçisi ile gerekli mukaveleyi tamamen arzulan şartlar ve garantiler içinde eksiksiz olarak yapan bir işveren hemen hemen yok denecek gibidir. Mevcut mukaveleler, bir garanti temininden ziyade, bir formalitenin tamamlanması mahiyetindedir.»

Dilek ve temennilerden sonra, gelecek kongrenin İzmir'de yapılması kararlaştırılarak, seçimlere geçilmiştir.

Kongre riyaset divanı ile delegelerden bir kısmı

Yeni bir yapı kooperatifi

Sendika ve Cemiyet bünyelerinde evvelce kurulmuş olan kooperatiflerde üye olmayan arkadaşları mesken sahibi yapmak gayesiyle yeni bir kooperatif kurulmuştur. Kuruluş hazırlıklarını tamamen ikmal etmiş olan kooperatif, «M. M. Gazeteciler Cemiyeti Sigortalı Fikir İşçileri Yapı Kooperatifi» adı altında faaliyete geçerek, ortak kabulüne başlamış bulunmaktadır. Kooperatife, İstanbul Gazeteciler Sendikası veya Gazeteciler Cemiyeti üyesi olup da, evvelce kurulmuş kooperatiflere katılmamış, sigortalı arkadaşlar alınacaklardır. Varılmış

olan karar gereğince inşaat, tamamen blok apartıman sistemi üzerinden yapılacak ve böylece daha az bir sahada, daha fazla arkadaşları barındırmak imkânı elde edilmiş olacaktır.

M. M. Gazeteciler Cemiyeti Sigortalı Fikir İşçileri Yapı Kooperatifinin kurucu heyeti şöyle teşekkül etmiştir:

Başkan: İlhan Bardakçı
2. Başkan: Ulvi Okar
Genel Sekreter: Mes'ut Özdemir
Muhasip üye: İsmet Yenisey
Üyeler: İsmail Sivri, Aydoğan Önel, Semih Benli.

Çıkarken

(Bağtarafı 1. inci sahifede)

gönderebilir. Bu bültenin ileride, olgun ve dolgun bir dergi hâlini alabilmesi, arkadaşlarımızın gösterecekleri ilgiye bağlıdır. Bülten, üyelerimizin ikaz, tenkid, teşvik, yardım ve ilgisiyle her geçen gün biraz daha tatmin edici olabilecektir.

Gerek bu ilk sayının, gerekse bunu takip edecek sayıların hatâ ve noksanları için bizleri bağışlayacağınızı umuyoruz.

Saygılarımızla.

SENDİKADAN HABERLER

Sendikamızın Yeni Yönetim Kurulunda İş bölümü

8 Nisan 1958 kongresinde seçilen yeni Yönetim Kurulu ilk toplantısında iş bölümü yapmış ve üyelerini şu şekilde vazifelendirmişti:
Başkan: Cemal Refik Delibaş

2 nci Başkan: İzzet Aykol

Genel Sekreter: Murat Kayahanlı

Muhasip üye: Mehmet Ali Yalçın

Üyeler: Abdi İpekçi, Halit Kıvanç, Şahap Balcıoğlu, İsmet Yenisey, Mesut Özdemir.

Sendikamızın Son idare taksimi

Sendikamız Başkanı Cemal Refik Delibaş'ın, Federasyon Başkanlığına, Genel Sekreterimiz Murat Kayahanlı'nun ise Federasyon Genel Sekreterliğine getirilmeleri üzerine, İdare Heyetimiz, tüzük gereğince kendi arasında yeniden vazife taksimi yapmıştır. Taksim sonunda şu sonuç elde edilmiştir:

Başkan: Abdi İpekçi,

2. Başkan: İzzet Aykol,
Genel Sekreter: Mes'ut Özdemir,

Muhasip üye: M. Ali Yalçın,

Üyeler: Cemal Refik Delibaş,

İsmet Yenisey,
Murat Kayahanlı
Halit Kıvanç
Şahap Balcıoğlu.

Üyelerimiz İçin bir «Gazeteciler Gecesi» Tertip Ediliyor

Sendika Yönetim Kurulu yeni çalışma devresinde bazı gelir teşebbüslerinde bulunurken, bir de «Yaz Balosu» yapmasını karar altına almıştır. Ancak bu balonun doğrudan doğruya «gelir» ganesini taşıması sebebiyle, bir de yalnız gazeteci arkadaşlarımıza tahsis edilecek balo yapılması düşünülmüştür. Bu fikirden hareketle bir «Gazeteciler Gecesi» tertibine karar verilmiştir. «Gazeteciler Gecesi» nin her bakımdan gazetecilerin gecesi olmasına çalışılmaktadır. Bu geceye bütün arkadaşlarımızın katılmasını sağlamak için de yıllık tatilimiz olan bayramdan istifade cihetine gidilmiş ve tarih olarak Kurban Bayramı'nın üçüncü akşamına rastlayan 30 Haziran uygun görülmüştür.

İstanbul Gazeteciler Sendikası'nın Yeni üyeleri

8 Nisan 1958 de başlayan yeni çalışma devremizde gazeteci arkadaşlarımızdan Cem Başar (Vatan), Firuz Makûlu (Hürriyet), Kenan Şengül (Havadis), Ali Haydar Yeşilyurt (Hürriyet), Sacit Dinç (Hürriyet), M. Arif Kökpınar (Yeni Sabah), Güngör Gökten (Dünya), Özer Öztep (Dünya), Sırrı Ergüder (Dünya), Mehya, Orhan Peksayar

met Kayabal (T. H. A.), Fahır Erdil (İst. Yeni Gazete) İstanbul Gazeteciler Sendikası'na üye kabul edilerek topluluğumuza katılmışlardır.

Sendika Tüzüğü ile Yardımcı Tüzükler Bastırılıyor

Sendikamız tüzüğü değişen maddeleriyle birlikte yeniden bastırılmıştır. Aynı broşür içinde sendikamızın yardımcı tüzükleri (Sosyal Yardım ve Armağan Tüzüğü gibi) de bulunacak, böylece üyelerimiz herhangi bir hususta tereddüde düştükleri vakit başvuracakları toplu bir tüzükler kitabını her an ellerinde bulacaktır.

Ayrıca sendikamız üyelerinin tam listesinin de bastırılmasına karar verilmiştir.

Muhtelif Gelir Teşebbüsüne Girişildi

Sendika Yönetim Kurulu gelir temini ganesiyle muhtelif gelir teşebbüslerine girişmiş bulunmaktadır. «Yaz Balosu» fikri bunlardan sadece biridir. Diğerleri henüz teşebbüs safhasında olup bu bahiste gerekli makamlara müracaat edilmiş, temaslara başlanmıştır. Yönetim Kurulu muhtelif gelir faaliyetlerinin mahiyetlerine göre kendi içinde komiteler teşkil ederek işlerin daha çabuk görülmemesine çalışmaktadır. Ancak teşebbüslerin tahakkukunda sendikalı arkadaşların çalışmasından çok resmî veya yarı resmî bazı teşekkül-

(Devamı S. 8 S. 3 te)

GAZETELERDEN HABERLER

Geride bıraktığımız ay içinde İstanbul gazetelerinde çeşitli olaylar cerevan etmiştir. Bunlardan Sendikacı arkadaşlarımızı ilgilendirenleri kısaca veriyoruz:

Cumhuriyet

Gazetenin basın hayatındaki 34 üncü yılını da şerefle bitirerek 33 yaşına girmesi, Liman lokantasında tertiplenen yemekli toplantı ile kutlanmıştır.

Havadis

- İstihbarat ekibinden Veli Sezal Balcı'nın bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir.
- Müessesenin bütün elemanlarına birer maaş tutarında ikramiye verilmiştir.

Hürriyet

- 10 uncu neşir yılını da başarıyla kapayarak 11 yaşına basmıştır. Bu vesile ile gazetenin kuruluşundan itibaren vazife alarak 10 yıl müddetle çalışan 22 arkadaşımız birer madalyonla taltif edilmişlerdir. Ayrıca kadronun bütün elemanlarına yarım maaş tutarında ikramiye verilmiştir. Madalyonla taltif edilen arkadaşlarımız şunlardır:

Tahsin Öztin (Yazı Müdürlerinden), Adnan Akın (Spor muharriri), Ahmet İhsan (Yazı Müdürlerinden), Nihad Sami Banarlı (Muharrir), Rahmi Karaca (Muhabir), Hasan Bedreddin Ülgen (Muhabir), Niyazi Tarman (Musahhah), Fahri Refiğ (İdare Müdürlerinden), Bayram Suna (Personelden), Şahin Aközgün

Hürriyetin yıldönümü toplantısında..

GEÇEN AY İÇİNDE HAPSE GİREN ARKADAŞLARIMIZ

Nihat Subaşı :

Ulus gazetesinin Yaz. İşleri Müdürü bulunduğu sırada, Sinasi Nahit Berker'in «Çorap Örne» başlıklı fıkrasını yayınlamaktan 8 aya mahkumdur. 6 Mayıs Salı günü tevkif edilmiştir. Ankara Merkez cezaevindedir, 6 Ocak 1959 da cezaevinden çıkacaktır.

Sinasi Nahit Berker :

Ulus gazetesinde «Çorap Örne» fıkrası yüzünden 8 aya mahkumdur, 7 Mayıs 1958 günü tevkif edilmiş ve Ankara Merkez ceza evine gönderilmiştir. Berker de 7 Ocak 1959 günü ceza evinden çıkacaktır.

Fethi Giray :

Hâkimiyet gazetesinin Yazı İşleri Müdürüdür. İki tezkibi gazetenin sağ köşesi yerine sol köşesinde yayınlamaktan 34 güne mahkum olmuştur. 14 Mayıs'dan beri ceza evinde bulunmaktadır.

Beyhan Cenkçi :

Ulus gazetesinin Yazı İşleri Müdürüdür. Bir tezkibi, bir gün geç neşrettiği için 15 güne mahkum olarak, 2 Mayıs 1958 de ceza evine götürülmüştür. 15 günlük mahkûmiyet süresini doldurduktan sonra, 17 Mayıs 1958 de tahliye edilmiştir.

Erdoğan Tokatlı :

İki tezkibi, usulüne uygun şekilde neşretmemek suçundan bir ay hapis cezasına mahkum olan Yeni Gün gazetesi Yazı İşleri Müdürü, 8 Mayıs 1958 Perşembe günü Cezaevine girdi.

Faruk Taskıran :

Hâkimiyet gazetesi Yazı İşleri Müdürüdür. Kesinleşmiş bulunan 17 günlük hapis cezasını doldurmak üzere, 14 Mayıs 1958 Çarşamba günü Cezaevine alınmıştır.

(Personelden), Halit Karakurum (Operatör), Muammer Sürendallı (Sermürettip), Salih Özkarabay (Operatör), Sadettin Karhanlı (Klişeci), Tahsin Özgüt (Klişeci), Prof. Dr. Nuri Ergene (Muharrir), Turan Polat (Sermürettip muavini), Aziz Tezcür (Operatör), Hüseyin Can (Operatör), Emin Karakuş (Ankara muhabirlerinden), Hatice İlhan (İdare memurlarından), Hasan Kazma (Bayi), Emin Tutkun (Operatör).

Milliyet Halk Gazetesi

- Basındaki 8 inci yılını da muvaffakiyetle bitirerek 9 yaşına girmiştir.
- Gazetenin teşkilâtında mühim iki değişiklik olmuş, Bedirhan Çınar «Memleket servisi şefliği» ne, İzzet S. Sedes de «İstihbarat Şefliği» ne getirilmişlerdir.
- «Akşam» gazetesinden ayrılan Hasan N. Pulur «Milliyet» e intisab ederek istihbarat servisinin polis sahasında vazife almıştır.

Tercüman

- İstihbarat ekibinden Aysel Öcal hava yüzbaşı Bülent Okan ile nişanlanmıştır.

VATAN

- Bir müddet önce müesseseden ayrılarak «Yeni Gazete» nin İstihbarat Şefliği'ni almış olan Mesut Özdemir, 15 Mayısta Dahili Haberler Şefi olarak tekrar «Vatan» a dönmüştür.
- Adliye - Polis muhabiri Rahmi Berksoy'un bir oğlu olmuştur.

Yeni Gazete

- İstihbarat servisinde Neclâ Tümay ile Niyazi İspartalı gazetedan ayrılmışlardır.

Mevzuatta Yapılması İstenen Değişiklikler

lerin müsaadesi, yardımı icabetmektedir. Bazılarında da mali güçlükler, düşünülmenin yapılmasına mâni olmaktadır. Bunlara rağmen Yönetim Kurulu kısa devresi içinde birkaç teşebbüsü neticelendireceğini ümit etmektedir.

Evvelki Yönetim Kurulları da çalışan gazetecileri yakından ilgilendiren bazı kanun hükümlerinin değişmesi için faaliyette bulunmuştu. Bunun gibi, yeni Yönetim Kurulu da me seleyi ele almış ve bizi ilgilendiren kanun maddelerinden günün icaplarına göre değişmesi uygun görülenleri tesbit etmiştir. Pek tabii olarak bu bahiste yapılacak teşebbüsler, sadece bir rica veya ikazdan ileri geçemeyecek, mebuslara hakiki durumun anlatılması ile ilgili Vekâletler nezdinde mü

racaatta bulunulması, vasıtalı olarak bir fayda sağlayabilecektir. Dâvamız, kanunun çalışan gazetecinin lehine olmayan hükümlerinin değişmesini temindir.

1957 yılı Gazetecilik Armağanı

Sendikamızın muvakkaten faaliyetten men'i dolayısıyla 1957 yılı Gazetecilik Armağanı'nın tertibi gecikmişti. Yeni Yönetim Kurulu ilk işlerden biri olarak bu yarışmayı tertiplemiştir. Üyeler eserlerini 20 Mayıs'a kadar Sendika merkezine vermişler, seçilen jüri de eserleri incelemeye başlamıştır.

1956 Armağanı'nda derece alanların mükâfatları 1957 Armağanı'nın mükâfatlarıyla birlikte dağıtılacak, her iki yıla ait «Armağan broşürü» ayrı ayrı bastırılacaktır.

1957 yılı için yarışmaya katılacak olan eserleri inceleyecek jüri, şu şahıslardan teşekkül etmiştir:

Üniversiteden:

Yılmaz Altuğ,
Hasan Refik Ertuğ,
Facit Gökberk,
Cemal Tollu,
Ahmet Kılıçbay

Yazı İşleri Md.

Yekta Ragıp Önen,
Hasan Yılma'er,
Nuyan Yiğit.

İstihbarat şeflerinden:

İzzet S. Sedes,
M. Ali Yalçın,
Muammer Kaylan.

Sendika Yönetim Kurulundan:

Cemal Refik Delibaş,
Murat Kayahanlı,
İsme Yenisey.

Yeni İSTANBUL

- Vilâyet - Belediye muhabiri Cihat Dilerge müesseseden ayrılmıştır.

Yeni Sabah

- Yazı İşleri Müdürlüğü vazifesini deruhte ettiği «Yeni İstanbul» dan ayrılan Şemsi Kuseyri ile gece sekreteri olarak çalıştığı «Dünya» dan ayrılan Hikmet Çağlayan «Yeni Sabah» a girmişlerdir.
- Ayhan Yetkiner gazeteyle ilişkisini kesmiştir.
- İsmail Sivri İzmir - Kırkağaç'ta Aysel Ceylân ile evlenmiştir.

DERTLİŞME

Cemal Refik

DERTLERİMİZ pek çok. Basın mesleğinde çalışanların çoğunluğunu birer dert kumması halindeki meslekdaşlarımız teşkil ediyor.

Dertlerin başında pek tabii olarak geçim meselesi yer almaktadır.

Bizde gazetecilik, işverene büyük kazançlar sağlayan ve çalışanlardan âzami kanaatkârlık, feragatkârlık isteyen bir meslek halindedir.

5953 sayılı kanun, gazetelerde çalışanlar için asgarî ücret prensipini koymuştur. Tabii ki kanunun hedef tuttuğu asgarî ücret, gazeteciye mahrumiyet çekmeden yaşama imkânını sağlayacak bir miktardır. Resmî istatistiklerde geçim endeksleri ana, baba ve üç çocuktan müteşekkil bir ailenin geçim ihtiyacı üzerinden hesaplandığına göre, gazetecinin geçim ihtiyacının tesbitinde de aynı ölçünün ele alınması tabii ve zaruridir.

Bugün mesleğimizin bazı kollarında çalışan gazeteciler için kanun gereğince tesbit edilen asgarî ücret rakamlarına bakarak gazetecilerin yaşayabilmelerine hayret etmemek elden gelmez.

Bilindiği gibi geçen yıl toplanan asgarî ücret komisyonunda Sendikamız temsilcisinin ısrarlarına rağmen işveren temsilcisinin resmi temsilciler üzerindeki baskısı bu komisyonu tamamen işverenler lehine karar almaya zorlamıştı.

Sendikamızın sürekli ve ısrarlı teşebbüsleriyle ikinci defa toplanan komisyonunda ise temsilcimizin gayretlerine rağmen yine işverenler temsilcisinin baskısı galip geldi, ücretlerde ancak cüz'î bir yükseltme sağlanabildi.

Halen asgarî ücret rakamının en yükseği olarak muhabirler için kabul edilen brüt 340 lira aylığı bugünün geçim şartlarıyla kıyaslayınca, çalışan gazetecinin yaşaya-

bilmesine şaşmamak, şaşırılmamak ne mümkün.

Ya asgarî ücret kararını dahi tatbik etmemeye kalkışan müesseseler? Böylelerinin de mevcudiyeti meslek nam ve hesabına yüz kı-zartıcı bir olaydır. Bugün büyük sermayelerin birbirleriyle çarpış-tıkları kazanç rekabeti sahnesi haline gelen Bâbiâlîde, ağır mahrumiyetlere göğüs gererek çalışan gazetecinin karşısında yüzlerin kızartması ancak aşırı kazanç ihtirasının maskesile örtülebilir.

Yine 5953 sayılı kanunun 14 üncü maddesi gazetelerde çalışanlara peşin ücret verilmesini emretmektedir. Fakat bugün Bâbiâlîde peşin ücret veren müesseseler mahduttur. Çalışan gazetecilerin büyük çoğunluğu ücretlerini işledikten sonra alırlar.

Yaşlanmak, sakatlanmak, hastalanmak vesair sebeplerle çalışmıyacak hale gelen fikir işçilerinin durumu ise tüyler ürpertecek derecede fecidir.

Gazetecilik kendi mensuplarına rahatça yaşama imkânı sağlayan emniyet unsurlarıyla cihazlanmış bir meslek haline gelmediği için, çalıştığı müddetçe mahrumiyetler içinde kıvrandırdığı fikir işçisini, çalışmıyacak hale gelince sefalet uçurumuna tereddütsüzce atmaktadır. Benim gibi, bu meslekte uzun zamandanberi çalışanlar çok acı misâller görmüşlerdir ve o tüyler ürpertici misâller zincirine eklenmek üzere kendi âkıbetlerini de tevekkül içinde beklemek durumundadırlar.

5953 sayılı kanun 1952 yılının 6 nci ayından itibaren fikir işçileri için mukavele teminatını sağlamış bulunuyor. Fakat işverenlerden bazılarının mukavele ahkâmının tatbikatında kötü niyetle hareketlerinin, kötü vollara sarmalarının bazı örneklerini sık sık görmekteyiz.

Hulâsa, kazanç gagesile büyük sermayelerin çarpıştıkları Basın cephesinin kanaatkâr, feragatkâr

erleri fikir işçileridir. İşveren sadece kendi maddî kazancının yükselmesini düşünürken, gazeteci, çeşitli ve ağır yüklerin baskısı altında canını dişine takarcasına feragatle çalışıyor.

Bu durum karşısında fikir işçilerinin de bir dayanışma cephesi kurmaları zarurî idi. İşte bu zaruret meydana getirdiği Sendika, gazetecilerin tek dayanağıdır. Sendikanın vazife ve mesuliyetleri çok ağırdır. Basın büyük sanayi haline gelip Sendikalı gazetecinin yükü ağırlaştı. Çe Sendikanın faaliyet sahası genişlemekte, vazife mesuliyetleri ağırlaşmaktadır.

Çalışan gazetecinin omuzlarını çökerten ekonomik baskı, onu meslek ahlâkı yolundan sapmaya zorlayan bir kuvvettir. Gazetecinin sosyal durumunun düzensizliği, ihtiyaç, mahrumiyet, mesleki ahlâk salâbetinin temelini sarsar.

Sendika, gazetecinin menfaatlerini korumak, sosyal durumunu düzenlemek suretile ekonomik baskılardan kurtarmak, gazeteciliğin haysiyetini, şerefini yükseltmeye çalışmakla mükellef bir teşekküldür.

Sendikamızın kuruluşundan beri bu volda giriştiği teşebbüsler, sarfettiği gayretler sayın üyelerimizin malûmudur.

Derhal ilâve edeyim ki girişilen teşebbüsler, sarfedilen gayretler, hedefe ulaşmak için yenilmesi gereken engellerin çetinliğine nisbetle kifayetin çok altındadır. Yapılacakların yanında, yapılanlar devde kulak bile sayılmaz. Sarp ve dikenli yol üzerinde olanca gücümüzle çalışıp en çetin engelleri de yenersek hedefe doğru ilerlemek zorundayız.

İşverenin kazancına göz diken kötü kişiler değiliz. Onlar kazansınlar, daha fazla kazansınlar, fakat bu arada kanaatkâr, feragatkâr fikir işçisine de meslek ahlâkı ile, meslek şerefi ile, meslek haysiyeti ile mütenasip bir yaşama hakkı tanısınlar. Sendikanın gagesi budur.

Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortalarının faydaları

Mehmet Ali YALÇIN

Bir çok gazeteci arkadaşımız İşçi Sigortaları mevzuatına lâıykıyla vukuf sahibi değildir ve bu bakımdan çok defa hakları kaybolmaktadır. Bu bakımdan Bültenimizin her sayısında bu mevzuatı iyi incelemiş olan arkadaşlarımızın vazıları yer alacak, böylece malûmatımız tamamlanacaktır. Arkadaşlarımızın soracakları sualler de cevaplandırılarak hakların kayba uğramasının önlenmesine çalışılacaktır. Sigortalar mevzuunda M. Ali Yalçın'ın hazırladığı ilk yazıyı aşağıda okuyacaksınız.

Geçen yıl değiştirilen Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigorta kanunu, İşçi Sigortalarına bağlı müesseselerde çalışanlara daha geniş imkânlar sağlamaktadır. O kadar ki, Sigorta primine esas olan yıllık ortalama kazancı fazla bir Sigortalı emekliliği halinde, baremin en yüksek derecesinden emekliye ayrılan bir Devlet memurundan daha çok aylık alabilmektedir.

Gazeteci arkadaşlarımızı geniş çapta ilgilendirdiği cihetle mezkûr kanun hakkında gerekli malûmatı vermeye çalışalım.

Malûliyet Sigortası

Çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybettiği anlaşılan ve en az 3000 günlük Sigorta primi ödeyen 15 yıllık Sigortalıya malûliyet aylığı bağlanır. Sigortalılık süresi 5 - 20 yıl olan ve her sene için ortalama olarak en az 150 günlük Sigorta primi ödemiş olanlar da Malûliyet Sigortasından istifade edebilmektedir.

Malûliyet aylığına hak kazanan Sigortalıya, Sigortalılık süresince ödedikleri primlere esas tutulan ortalama yıllık kazancının yüzde elisi ödenir. Bu usul, bakmakla mükellef oldukları kimseleri bulunan-

lara tatbik edilir. Bakmakla mükellef oldukları kimse yoksa bu miktar yüzde otuz beştir. Muhtaç durumda ise, yani bir kimsenin kendisine bakması icabediyorsa, malûliyet aylığı yüzde altmış nisbetinde verilir. Sigorta durumu 20 seneden az ise, hak kesbettiği malûliyet aylığı, her yıl için yüzde bir eksiltmek suretiyle tesbit olunur.

İhtiyarlık Sigortası

Altmış yaşını dolduran, en az 25 yıl Sigortalı olan ve bu kanuna göre en az 5000 günlük Sigorta primi ödeyen bir kimse İhtiyarlık Sigortasından faydalanabilir. Ancak, mezkûr kanun yeni olduğundan itibaren için 15 yıl Sigortalı olan ve vasatı yılda 150 gün prim ödeyen de İhtiyarlık Sigortasından faydalanabilir. Geçindirmekle mükellef oldukları kimseler bulunanlara Sigorta primlerinin hesabına esas tutulan ortalama yıllık kazançlarının yüzde ellisi, geçindirmekle mükellef kimsesi bulunmayanlara yüzde otuz beşi ödenir. Altmış yaşını doldurduğu halde 25 yıl Sigorta primi ödemeyen ve İhtiyarlık Sigortasına hak kazanan kimse Sigortalılık sürelerinin 35 yıldan eksik her tam senesi için %0,75 indirme yapılır.

Ölüm Sigortası

Ölen Sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır. Ayrıca cenaze masrafı verilir. Ölüm tarihinde en az 15 yıldan beri Sigortalı bulunan ve en az 3000 günlük prim ödeyen veya ölüm tarihinde 5 - 20 yıllık Sigortalı bulunanların ailelerine aylık verilir. 15 yıllık Sigortalı olanların ailelerine yüzde elli nisbetinde, yukarıda bahsettiğimiz şekilde, yıllık ortalama kazançları bulunarak aylık bağlanır. Sigorta müddetleri eksik olanlara ve fakat bu kanundan

faydalananlara Malûliyet Sigortasında olduğu gibi her yıl için yüzde bir indirme yapılarak aylık ödenir.

Mezkûr kanun muvacehesinde durumu vazih bir halde izah için bir misâl verelim:

Bugün bir gazetenin elli yaşında bulunan Yazı İşleri Müdürü altmış yaşında emekliliğini istediği takdirde İhtiyarlık Sigortasından nasıl ve ne miktar istifade edebilir?

1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını doldurmuş bulunan Yazı İşleri Müdürü, 1945 - 1950 yılları arasında 1000 iş günü çalışmış ise bu müddet İhtiyarlık Sigortasında beş yıl olarak kabul edilir. Bu hale göre Müdür, 1958 yılında 13 senelik Sigortalıdır. Elli yaşında olduğuna göre, on sene sonra yani emekliliğini istediği zaman 23 yıllık Sigortalı olacaktır.

1945 ten 1950 ye kadar ayda 400 lira kazanan Yazı İşleri Müdürü, 1950 ilâ 1958 arasında ayda 1000 lira, emekliliğe ayrılacağı 1968 yılına kadar da on sene ayda 1400 lira aldığına göre bir hesap yapacak olursak, bakmakla mükellef kimseleri bulunan bu Yazı İşleri Müdürü ayda şu miktarı alacaktır: Net altı yüz bir lira.

Gazeteci arkadaşların dikkatine:

1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını doldurmuş olanların Sigorta Kanunundan istifade edebilmek için 1945 ilâ 1950 yıllarında bin iş günü çalıştıklarını tevsik etmeleri lâzımdır. Bu durumda olanların İstanbul Gazeteciler Sendikası bürosuna uğrayarak matbu kâğıtları doldurmaları ve gerekli izahatı almalarını rica ederiz. Bu hususta sorulacak sualler devamlı olarak bu sütunlarda cevaplandırılacaktır.

Emeklilik aylığımız için konmuş olan şartlar değiştirilmelidir

«Yıpratıcı, âsâp bozucu, tahammül için yüksek bedeni ve ruhi takat isteyen bir meslek» olarak vasıflandırılan gazetecilikte emeklilik aylığı için konan «60 yaş» haddinin indirilmesi lâzımdır.

İlhan BARDAKÇI

5953 sayılı kanun bizim kanunu-muzdur. Gazetecilerin kanunudur. Doğrusunu ifade etmek gerekirse, gazetecilerin haklarını eksik de olsa ilk defa kanunî bir mevzuat haline getirmesi bakımından bu kanun mutlaka bir merhaleyi işaret etmektedir.

5953 sayılı kanun ilk maddesinde gazetecileri işçilerden tefrik etmektedir. Yani gazeteci umumi hükümler dahilinde işçilerin tâbi oldukları iş şartlarından tamamen farklı bünyeye sahiptirler. Buna rağmen içtimai adaletin tevzii bakımından kanun, işçilere umumi olarak tanıyan birtakım hakları gazetecilere de tanımaktan kaçınmamıştır. Bahsetmek istediğimiz ve gazetecilerin mecburî sigortalanma mükellefiyeti ve buna bağlı olan haklar işte bu zaruretten ileri gelmektedir.

Son olarak tadil edilen Sigorta mevzuatı sayesinde gazeteciye geniş bir emeklilik hakkı tanınmıştır. Filhakika 6900 sayılı kanuna göre 60 yaşın dolduran ve 25 seneden beri sigortalı bulunan ve en az 5000 gün sigorta primi ödeyen gazeteci emeklilik aylığına hak kazanmaktadır. Kanunun geç vaz'edilmesi dolayısı ile bazı sigorta hak sahiplerinin 25 senelik şart ile 5000 gün prim ödememe hallerini de nazara alan kanun, müteakıp maddelerinde hak sahiplerinin lehine hükümler de keymuş bulunmaktadır.

HER ŞEY MANTIKİ DEĞİLDİR

Buraya kadar gazeteci bakımından herşey mantikî ölçüler içinde hükme bağlanmış görünmektedir. Ancak daha sonraki maddelerde doğrudur.

işin mahiyetine ve ağırlığına göre 60 yaş olarak tesbit edilen haddin icabında indirildiğini görmekteyiz. Filhakika kanun işin ağırlığını ve yıpratıcılığını nazara alarak, o işler için yaş haddini indirebilecek nizamnameler çıkarılmasını mümkün kılmış ve İcra Vekilleri Heyetine bu vazifeyi yüklemiştir.

Yabancı mevzuatta da bu hükümler vardır. Hattâ bizde tatbikat tekâmül ettikçe görüleceği gibi yaş haddi meselesi iş sahplerinin, yani ecr kısmının, çalışma şartlarına, meslekten mütevellit iş hastalıklarına muvazi olarak ele alınmaktadır. Nitekim gazetelerin çıkarılmasında son merhaleyi teşkil eden tertip, döküm ve makine elemanlarının bu yaş haddi 55 olarak tasbih edilmiştir.

Kısaca ifade etmek istediğimiz nokta gazetecilerin bu 60 yaş haddinin de indirilmesi için teşebbüse geçilmesidir.

Yalnız bir noktaya dikkat edilmelidir. Yaş haddi deyince, az evvel de ifade ettiğimiz gibi herşeyden evvel gazetecinin iş hayatının temposu, potansiyeli ve gazetecinin işi dolayısı ile uğrayacağı hastalıklar baihs konusudur.

Gazetecinin diğer mesleklerden farklı bir mahiyeti vardır. Bugün ilmi bir etüd mevzuu yapıldığı takdirde görülecektir ki gazetecilik bankacılık ve tapu memurluğu değildir. İtalyan ve Holanda mevzuatında gazetecilik «Yıpratıcı, âsâp bozucu, tahammül için yüksek bedeni ve ruhi takat isteyen bir meslek» olarak tavsif edilmektedir. Bu

Hele Türkiyede, henüz Avrupa çapına erişmemiş gazetecilik mesleğinin çeşitli meşakkat, fedakârlık ve bedeni ve ruhi şartları istediği muhakkaktır. Dikkat edilmediğini sanmaktayız amma, gazetecinin iş hastalığı vardır. Gazetecinin hayatı; sosyologların ve hekimlerin de dahil buldukları bir komisyon tarafından ele alınmamıştır. Genç bir gazetecinin mesleğe intisabından, yaşlı çağlarına geçene kadar ne gibi şartlara tâbi olduğu, ne gibi hastalıklara evleviyetle ve ekseriyetle tutulduğu incelenmelidir.

Kalb hastalığı gazeteciye niçin daha çok yoklamaktadır? Sinir zafiyeti ileri çağlarında niçin gazeteciye rahatsız etmektedir? Mütemadî gece çalışmanın tevliid edebileceği mahzurlar nelerdir? Bunlar var olan fakat üzerine kimsenin düşmemiş bulunduğu meselelerdir, gerçektirler.

BU ŞARLARIN TADİLİ ŞARTTIR

Hakikat sudur: Gazetecinin emeklilik aylığına hak kazanmak için kanun tarafından konulmuş olan şartlar, onun lehine tâdil edilmelidir. 60 yaş, 25 senelik sigortalı olmak hususları, yukarıdan beri ifade etmek istediğimiz şartlar dikkatle incelenirse, tâdile muhtaç zayıf noktaldır.

Sendika olarak, bu hususun acele, hem de çok acele nazara alınması icap eder. İş şartları, çalışma gücü, hattâ herkesten fazla ödemekte olduğu primler dolayısı ile bu tâdilin yapılma zamanı gelmiş, hattâ geçmiştir.

MAPUSANE Cemresi

SAHİBİ: FETHİ GİRAY... LİPİMİ MEŞ. MD: TALEK HALILOĞLU... YAZI: M. P. K. S. B. S. G.

GAZETEMİZ
KADROSUNA
KATILACAK
YENİ İM-
ZALAR:

FARUK TOSKAN
BİLDİRİYOR

PENCEREDEN
ERDOĞAN
TOKATLI
BİLDİRİYOR

Fikra
SİNASI NAHİT

BEYHAN
CENKİ
BİLDİRİYOR

MİLLİYET

T. Y. H. A. N.

Şakir Baskın

Sekiz sülün

SEMİH BALCIOĞLU,
ALBÜMÜNDEN

Dört sülün

AKBABA

Büyük oğlunuz gazeteci oldu ha?.. Ya, vah vah, hangi hapistecide yatıyor?..

Davetsiz misafir!..

Dizgi ve Baskı: Ceylan Yayınları Matbaas